

PROGOVORI O PREGOVORIMA

Broj V/2015 · Bilten o procesu pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji

AKTUELNO

Poseta Evropskog komesara Johanesa Hana Srbiji

Komesar Evropske unije za susedsku politiku i proširenje, Johannes Han, posetio je Srbiju kako bi podržao proces pristupanja EU i razgovarao o mogućnostima za otvaranje prvih poglavlja.

Komesar, Johannes Han, posetio je Srbiju 7. maja 2015. Ovo je bila druga Hanova poseta Srbiji u svojstvu Evropskog komesara za politiku susedstva i pregovore o proširenju. Cilj posete bio je da komesar Han podrži proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji i razgovara o mogućnosti otvaranja prvih poglavlja.

On se u Beogradu sastao sa predsednikom države, Tomislavom Nikolićem, i predsednikom Vlade, Aleksandrom Vučićem.

O pregovorima, sa naročitim fokusom na vladavini prav u okviru Poglavlja 23 i 24 razgovarao je sa ministarkom za evrointegracije, Jadrankom Joksimović, ministrom pravde, Nikolom Selakovićem i ministrom unutrašnjih poslova, Nebojšom Stefanovićem.

Takođe se sastao sa ombudsmanom, Sašom Jankovićem, i predstavnicima civilnog društva i razgovarao o istim temama.

Tokom posete komesar Han je održao **uvodni govor** na konferenciji Saveta stranih investitora. O ekonomskim i strukturnim reformama i infrastrukturnom povezivanju komesar Han je razgovarao sa ministrom finansija, Dušanom Vujovićem, i ministrom privrede, Željkom Sertićem **na sastanku Nacionalnog odbora za investicije**.

Izvor: [Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji](#)

Foto: Profimedia

Predsednik Vlade predao Hanu akcione planove za Poglavlje 23 i 24

Predsednik Vlade Republike Srbije, Aleksandar Vučić, predao je Evropskom komesaru za susedsku politiku i pregovore o proširenju, Johannesu Hanu, treću verziju akcionih planova za **Poglavlje 23 (Pravosuđe i osnovana prava)** i **Poglavlje 24 (Pravda, sloboda i bezbednost)**.

Podsetimo, na osnovu **Pregovaračkog okvira EU za Republiku Srbiju** Poglavlja 23 i 24 biće prva otvorena, a izrađeni akcioni planovi predstavljaju uslov za njihovo otvaranje.

Mesečni elektronski bilten o procesu pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji rezultat je rada Beogradske otvorene škole (BOŠ) u okviru inicijative „**Progovori o pregovorima**“. Inicijativa „**Progovori o pregovorima**“ pokrenuta je 2013. godine i ima za cilj promociju transparentnog, odgovornog i inkluzivnog procesa pregovora o pristupanju EU zasnovanog na dijalogu i saradnji civilnog društva i javnih vlasti.

„**Progovori o pregovorima**“ je elektronski bilten koji prati proces pregovora o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, prenosi vesti, članke, analize i razgovore sa licnostima i akterima značajnim za ceo proces, objavljuje agendu dešavanja Srbija – Evropska unija i predstavlja pregovaračka poglavљa.

AKTUELNO

OCD upoznate sa detaljima poslednjih održanih bilateralnih skrininga

Tokom maja organizovani su sastanci na kojima su se predstavnici organizacija civilnog društva upoznali sa detaljima održanih bilateralnih skrininga za Poglavlje 4 (Slobodno kretanje kapitala), Poglavlje 14 (Transport) i Poglavlje 21 (Transevropske mreže).

U prostorijama Kancelarije za evropske integracije 19. maja 2015. su održani sastanci na kojima su predstavnici organizacija civilnog društva upoznati sa detaljima bilateralnih skrininga za pregovaračka Poglavlja 4 (Slobodno kretanje kapitala), 14 (Transport) i 21 (Transevropske mreže).

U okviru Poglavlja 4 glavne teme bile su: sloboda kretanja kapitala i plaćanja, sistemi plaćanja i sprečavanje pranja novca, dok su predstavnici sektora koji su razgovarali o Poglavlji ma 14 i 21 najveće interesovanje pokazali za oblasti evropskog zakonodavstva koje se odnosi na transport, bezbednost puteva, drumski saobraćaj, upotrebu vozila i goriva koji ne zagađuju okolinu, železnički saobraćaj, kombinovani saobraćaj, bezbednost pomorskog saobraćaja, unutrašnje plovne puteve, vazdušni saobraćaj, bezbednost saobraćaja, prava putnika i transevropske mreže.

O poglavlju 14 i 21 razgovaralo se sa Srđanom Majstorovićem, zamenikom direktora Kancelarije za evropske integracije,

Tatjanom Jovanović, pomoćnicom ministra građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i šeficom Pregovaračke grupe 14, kao i sa Dejanom Trifunovićem, državnim sekretarom u Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i šefom Pregovaračke grupe 21.

O Poglavlju 4 predstavnici civilnog društva razgovarali su sa Sonjom Rudić, zamenicom predsednika Pregovaračke grupe 4 i Srđanom Majstorovićem.

Sastanke je organizovala Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom, u saradnji sa Pregovaračkim timom za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije EU, Kancelarijom za evropske integracije i Narodnom bankom Srbije.

Izvor: Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije

Odbor za evropske integracije razmotrio Izveštaj o stanju u pregovorima o pristupanju Srbije EU

Na 33. sednici održanoj 8. maja 2015, Odbor za evropske integracije Narodne skupštine Republike Srbije razmotrio je Izveštaj o stanju u pregovorima o pristupanju Srbije EU u periodu januar - mart 2015.

Izveštaj je predstavila ministarka bez portfelja zadužena za evropske integracije, Jadranka Joksimović. Ona je obavestila članove Odbora da je proces skrininga protekao po planu, da je ocena Evropske komisije da su sastanci bili dobro pripremljeni, kao i da je pregovarački tim pokazao veliki kapacitet za pregovore.

Tokom procesa skrininga održano je 65 sastanaka za 34 poglavlja, a najduži skrining bio je za Poglavlje 27 (Životna sredina), navela je ministarka Joksimović. Ona se osvrnula na posetu komesara, Johanesa Hana, Srbiji i izrazila nadu da će do kraja godine biti otvorena prva pregovaračka poglavlj. Ministarka je obavestila članove Odbora da su počele pripreme za formiranje pregovaračkog tima u čijem radu će učestvovati i predstavnici Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji.

O detaljima pregovaračkog procesa, mogućim preprekama i novoj metodologiji izrade izveštaja o napretku govorile su Šefica Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupa-

Foto: Izbornereforme.rs

nju Republike Srbije EU, dr Tanja Miščević, i direktorka Kancelarije za evropske integracije, Ksenija Milenković.

Članovi Odbora dodatno su se interesovali za kriterijume za pregovore o Poglavlju 35 i transparentnosti ovog pregovaračkog procesa. Nakon diskusije, Odbor je, većinom glasova, usvojio Izveštaj o stanju u pregovorima o pristupanju Republike Srbije EU u periodu januar - mart 2015. godine.

Izvor: Narodna skupština Republike Srbije

INTERVJU: Ministarka poljoprivrede i zaštite životne sredine, prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković

Ka standardima koji će omogućiti podizanje kvaliteta životne sredine i unaprediti kvalitet života stanovništva

Ministarka poljoprivrede i zaštite životne sredine, prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković, u intervjuu za mesečni bilten „Progovori o pregovorima“ govori o dosadašnjem procesu pregovora o pristupanju u Poglavlju 27 (Životna sredina), narednim koracima i planovima, te budućim izazovima i obavezama koje Ministarstvu donosi proces usklađivanja sa standardima EU u oblasti životne sredine.

BOŠ: Pregovarački proces u oblasti zaštite životne sredine (Poglavlje 27) započeo je analitičkim pregledom usklađenosti zakonodavstva Republike Srbije sa propisima EU održavanjem sastanka za eksplanatorni skrining u septembru i bilateralnog sastanka u novembru prošle godine. Kako ocenjujete tu prvu fazu u procesu pregovora kada je u pitanju Poglavlje 27? Kada očekujete izveštaj Evropske komisije (EK) koji će dati ocenu stanja u oblasti životne sredine u Srbiji?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Delegacija Republike Srbije je na bilateralnom skriningu dala prikaz: usaglašenosti nacionalnog pravnog sistema u konkretnim oblastima, statusa implementacije EU propisa, postojećih administrativnih kapaciteta, osnovnih nedostataka, kao i planova u pogledu izrade detaljnih planskih dokumenata, koji će omogućiti precizne procene troškova i definisanje tranzicionih perioda. Procena EK je da je Delegacija Republike Srbije prikazala izuzetno dobro poznavanje pravnih tekonvina EU, kao i predstojećih koraka. Informacije koje su dostavljene EK pisanim putem i informacije koje su predstavljene tokom pet dana sastanka ocenjene su kao dobre i jasne. Prema iskustvima zemalja koje su prošle ovu fazu procesa, očekuje se da će EK devet meseci nakon održanog bilateralnog skrininga dostaviti Izveštaj o skriningu.

BOŠ: Šta očekujete kao glavne preporuke Evropske komisije i uslove (merila) za početak pregovora Srbije u Poglavlju 27?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: U pogledu statusa usklađenosti i ocene ukupnog napretka u ovoj oblasti, EK smatra da je Srbija na dobrom putu, i da predstavlja jednu od najbolje pripremljenih država kandidata u regionu. Polazeći od toga, na zahtev EK u toku je izrada Post skrining dokumenta koji će sadržati detaljan prikaz transpozicije i implementacije: strateški okvir za punu transpoziciju i implementaciju direktiva, preliminarne rokove pune implementacije propisa EU u ovom poglavlju, posebno za direktive koje zahtevaju velika ulaganja, kao i izvore finansiranja implementacije. Te informacije će pokazati spremnost Srbije u procesu pristupanja i uticaće na ocenu EK u Izveštaju sa skrininga.

Foto: Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

BOŠ: Poglavlje o zaštiti životne sredine u pregovorima sa EU jedno je od najvažnijih, a pre nekoliko godina je procenjeno da bi prilagođavanje standardima EU u toj oblasti koštalo preko deset milijardi evra. Da li su rađene nove procene finansijskog opterećenja procesa pregovora u Poglavlju 27, i da li je došlo do nekih promena u pogledu troškova usklađivanja sa standardima EU u oblasti životne sredine?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: U okviru izrade Post skrining dokumenta u toku je revizija prvih preliminarnih procena troškova usklađivanja sa standardima EU u oblasti životne sredine. U okviru IPA projekta predviđena je izrada specifičnih planova implementacije za direktive koje zahtevaju velika finansijska ulaganja, a koji će dati detaljan prikaz troškova za svaki od tih propisa.

BOŠ: Proces pregovora u okviru ovog poglavlja podrazumeva da Srbija u potpunosti prenese u svoje zakonodavstvo regulativu EU iz oblasti zaštite životne sredine, i istu u celosti i dosledno primenjuje. Do sada je jedan broj direktiva EU prenet u domaće zakonodavstvo. Međutim, u Izveštaju Evropske komisije o napretku Srbije za 2014, konstatuje se da je ostvaren skroman napredak u pogledu usklađi-

vanja i sprovođenja *acquis-a* u oblasti životne sredine i klimatskih promena. Šta je u međuvremenu urađeno, i koji su najveći izazovi u narednom periodu? Da li očekujete bolju ocenu u narednom Izveštaju o napretku za 2015?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Kada govorimo o procesu transpozicije propisa EU u nacionalnom zakonodavstvu, u periodu od septembra 2014. do maja 2015, doneseni su sledeći zakoni: Zakon o izmenama i dopunama Zakona o hemikalijama, Zakon o izmenama i dopunama Zakona o biocidnim proizvodima, Zakon o izmenama i dopunama Zakona o industrijskom zagađenju. Kada je reč o implementaciji propisa EU, oblast životne sredine zahteva značajne infrastrukturne investicije, i istovremeno direktno utiče na različite sektore privrede i društva (poljoprivredu, industriju, trgovinu, energetiku itd.), što nameće potrebu za jasnom nacionalnom politikom, posebno u domenu planiranju dinamike za implementaciju i finansiranja. Upravo iz navedenih razloga, ovo je jedno od poglavlja za koje država kandidat pregovara tranzicione periode, odlaganje obaveze primene konkretnog propisa EU na određeno vreme, a u skladu sa planom implementacije, koji argumentuje zbog čega u novoj članici nije moguće primeniti određene standarde i zahteve sa momentom pristupanja. Najčešće je reč o finansijskim razlozima i vremenu potrebnom za uspostavljanje sistema.

U oblasti klimatskih promena u prethodnom periodu izrađen je prvi nacrt zakonske regulative koja je potrebna za sprovođenje monitoringa, izveštavanja i verifikacije potrebne za Sistem trgovine emisijim jedinicama, koja je utvrđena Direktivom 29/2009/EC. Pored toga, započeta je realizacija aktivnosti na pripremi zakonodavnog i institucionalnog okvira za sprovođenje Uredbe 525/2013/EC, dok bi izrada Strategije borbe protiv klimatskih promena, sa akcionim planom trebalo da započne u septembru 2015. godine. Republika Srbija je izradila i tokom juna će dostaviti svoja nameravana nacionalno utvrđena smanjenja emisija gasova sa efektom staklene baštne Okvirnoj konvenciji UN o promeni klime. S obzirom da su ovo bili osnovni zahtevi od strane EK u oblasti, verujemo da će navedene aktivnosti implicirati bolju ocenu u narednom izveštaju.

BOŠ: Nedavno je izmenjen Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine. Rok za izdavanje integrisanih dozvola je pomeren do 2020. Na koji način će Ministarstvo obezbediti primenu ovog Zakona? Na koji način će biti rešen problem sa kojim se suočavaju operateri koji ne mogu da pribave traženu dokumentaciju?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Zakonom o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine transponovana je jedna od najzahtevnijih direktiva koja je deo današnje Direktive o industrijskim emisijama. Ministarstvo danas obezbeđuje primenu ovog zakona na taj način što se i sprovođenjem svih ostalih zakona iz oblasti zaštite životne sredine upravo prati usklađenost i sa odredbama pomenutog zakona. To su oblasti zaštite vazduha, voda, upravljanja otpadom, zaštite od buke i druge. Da bi se rad

„Na zahtev EK u toku je izrada Post skrining dokumenta koji će sadržati detaljan prikaz transpozicije i implementacije: strateški okvir za punu transpoziciju i implementaciju direktiva, preliminarne rokove pune implementacije propisa EU u ovom poglavljiju, posebno za direktive koje zahtevaju velika ulaganja kao i izvore finansiranja implementacije.“

postojećih postrojenja u Republici Srbiji, koja podležu izdavanju integrisane dozvole, uskladio sa odredbama ove Direktive potrebno je izvršiti određene rekonstrukcije na postojećim postrojenjima, za šta su potrebna velika materijalna ulaganja od strane industrije, kao i vreme da se to sproveđe. Obavezom primene najboljih dostupnih tehnika, pri projektovanju novih postrojenja, kao i pri rekonstrukciji postojećih postrojenja ispunjavaju se standardi EU.

U ovom trenutku, najvažniji dokumenti za industriju su akcioni planovi za postrojenja, koji će sadržati potrebne mere, vreme za njihovo sprovođenje i finansijska sredstva za njihovo sprovođenje. Ovi planovi su i sastavni deo svake integrisane dozvole. Obzirom da ova dozvola objedinjuje uslove koje propisuju i drugi nadležni organi i organizacije. Operateri moraju posedovati i dokumentaciju koja potvrđuje da je rad njihovih postrojenja usklađen i sa odredbama drugih zakona, kao što je npr. Zakon o vodama, Zakon o planiranju i izgradnji (projekti izvedenog stanja), Zakon o zaštiti od požara i mnogi drugi. Postrojenja moraju posedovati neophodnu dokumentaciju i mnogi operateri su ušli u procedure za njihovo dobijanje. I oni operateri koji su dobili integriranu dozvolu dopunjavalni su svoje zahteve potrebnom dokumentacijom.

Foto: Envimpact Proceed

BOŠ: Industrijsko zagađenje predstavlja jedan od najvećih problema u zaštiti životne sredine u Srbiji. Zavisnost od fosilnih goriva u proizvodnji električne energije veliki je izazov za Srbiju, posebno ako se ima u vidu da je strateško opredeljenje EU dekarbonizacija energetskog sektora. Pored Direktive o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja u domaće zakonodavstvo treba transponovati i primeniti Direktivu o velikim ložištima i Direktivu o industrijskim emisijama. Šta Ministarstvo konkretno preduzima u ovoj oblasti? Dokle se stiglo u procesu transponovanja Direktive o velikim ložištima? Na koji način će Ministarstvo pomiriti interese i potrebe energetskog sektora sa obavezama prema EU?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Ciljevi energetske politike EU do 2020. godine su: 20% energije iz obnovljivih izvora, 20% povećanje energetske efikasnosti, 20% smanjenja emisije sa efektom staklene bašte, 10% učešća biogoriva u ukupnoj potrošnji benzina i dizela. Principi održivog razvoja u energetskom sektoru sadržani su u svim strateškim dokumentima u oblasti životne sredine u Republici Srbiji: Nacionalnom programu zaštite životne sredine, Strategiji održivog razvoja, Strategiji održivog korišćenja prirodnih resursa, Strategiji čistije proizvodnje kao i Strategiji upravljanja otpadom za period 2010-2019. godine.

Primena efikasnih tehnologija korišćenja fosilnih goriva sa smanjenom emisijom u životnu sredinu, povećano korišćenje obnovljivih resursa kao i povećanje energetske efikasnosti su aspekti u cilju dekarbonizacije energetskog sektora na kojima će Ministarstvo raditi.

Sektor za zaštitu životne sredine u okviru Ministarstva trenutno radi na transponovanju Direktive o velikim ložištima (LCPD) i Direktive o industrijskim emisijama (IED), tako što je formirana radna grupa čiji su članovi predstavnici našeg i Ministarstva rудarstva i energetike kao i drugih relevantnih institucija, i koja ima za zadatak da do kraja 2015. godine izradi tri nova podzakonska akta koja se odnose na emisije zagađujućih materija u vazduh. U pitanju su: uredba koja će propisati granične vrednosti emisija iz velikih, malih i srednjih postrojenja za sagorevanje (ložišta), uredba koja će propisati granične vrednosti emisija iz stacionarnih izvora zagađivanja i uredba koja će propisati merenje emisija zagađujućih materija u vazduhu.

Foto: the guardian.com

Transpozicija Direktive o velikim ložištima (LCP direktiva 2001/80/EC) će se izvršiti kroz Uredbu o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje. Poglavlje III Direktive o industrijskim emisijama (IED 2010/75/EU) koje se odnosi na velika postrojenja za sagorevanje Ministarstvo planira da transponuje do jula 2017. godine kroz izmene Uredbe o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje.

Pri izradi dokumenata, Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine vodiće aktivni dijalog sa svim zainteresovanim stranama, relevantnim ministarstvima, Agencijom za zaštitu životne sredine, privredom i nevladinim sektorom, i u tom smislu, Ministarstvo će se potruditi da se doneše najbolje moguće rešenje.

BOŠ: Usvajanje pravnih tekovina EU u oblasti zaštite životne sredine, kao i njihovo sprovođenje, predstavlja veliki izazov za lokalne samouprave u Srbiji. Očigledno je da na lokalnom nivou uprave nedostaju kapaciteti za kvalitetnu primenu evropskih standarda. Kako ocenjujete saradnju Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine sa lokalnim samoupravama?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Saradnja Ministarstva i lokalnih samouprava se uspešno sprovodi uz podršku ENVAP projekta (organizovane su radionice na kojima je predstavljen proces pristupanja EU predstavnicima lokalnih samouprava, predstavljen Priručnik za proces pregovora sa EU za Poglavlje 27). Takođe, u narednom periodu se planira uključivanje predstavnika lokalne samouprave u izradu Post skrining dokumenta. Uporedo sa navedenim aktivnostima, predstavnici lokalnih samouprava učestvuju u radionicama koje Ministarstvo organizuje uz podršku TAIEX projekta i koje se uglavnom odnose na implementaciju pojedinih propisa EU. Potrebno je navesti i da će u narednom periodu biti unapređen sistem dostupnosti informacija povezanih sa Poglavljem 27 kroz novo softversko rešenje koje je Ministarstvo uvelo uz podršku ENVAP projekta i koje će kroz komponentu „Public face“ – Javno dostupne informacije, biti namenjen javnosti u pogledu dostupnosti dokumenta koja se odnose na proces Pregovaranja sa EU u oblasti životne sredine. U okviru IPA programa, tokom 2016. godine planirana je izrada Akcionog plana razvoja administrativnih kapaciteta koji bi obuhvatao i kapacitete na lokalnom nivou.

BOŠ: Krajem 2014. osnovan je Nacionalni savet za klimatske promene. Ovo savetodavno telo okuplja predstavnike državnih i naučnih institucija. U njemu nema predstavnika civilnog društva. Da li mislite da saradnja sa civilnim društvom doprinosi unapređenju sistema zaštite životne sredine u Srbiji. Kako biste ocenili komunikaciju Ministarstva sa zainteresovanom javnošću u procesu pregovora sa EU?

U narednom periodu biće unapređen sistem dostupnosti informacija povezanih sa Poglavljem 27 kroz novo softversko rešenje koje je Ministarstvo uvelo uz podršku ENVAP projekta i koje će kroz komponentu „Public face“ – Javno dostupne informacije, biti namenjen javnosti u pogledu dostupnosti dokumenata koja se odnose na proces Pregovaranja sa EU u oblasti životne sredine.

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Prema Odluci o obrazovanju Nacionalnog saveta za klimatske promene, među zvanično imenovanim članovima Saveta, a na zahtev Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, je i predstavnik Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom. Pored toga, članom 4. predmetne Odluke propisano je da će Savet, u cilju efikasnijeg rada, obrazovati timove i radne grupe i uključivati u rad, između ostalog, i predstavnike organizacija civilnog društva. Pored toga, predstavnici civilnog društva uključeni su u radne grupe za sprovođenje projekata u oblasti klimatskih promena (projekat uspostavljanja Sistema trgovine emisijama gasova sa efektom staklene baštne, izrada Druge nacionalne komunikacije i Prvog dvogodišnjeg ažuriranog izveštaja), koji podrazumevaju izradu potrebnog zakonodavstva i nacionalnih strategija i izveštaja. Tokom maja i juna 2014. i 2015. godine orga-

nizovane su radionice u Novom Sadu, Tari, Nišu i Boru u saradnji sa organizacijama civilnog društva, a u cilju jačanja saradnje sa ovim delom zainteresovane javnosti, kao i podizanja opšte svesti o problemu klimatskih promena i predstavljanja aktivnosti Ministarstva. S obzirom na prethodno, evidentno, je da Ministarstvo pridaje posebnu pažnju saradnji sa civilnim društvom u oblasti klimatskih promena.

BOŠ: Na kraju, šta članstvo u EU znači za životnu sredinu u Srbiji i njene građane? Kako biste vi ukratko objasnili građanima i građankama Srbije zašto je važno Poglavlje 27?

Ministarka prof. dr Snežana Bogosavljević Bošković: Zaštita životne sredine je pojedinačna i opšta potreba i neophodan osnov za funkcionisanje ljudske i svih drugih prirodnih zajednica. U vreme značajnih klimatskih promena, značajnog zagađenja životne sredine i povećane svesti ljudi o nužnosti njene zaštite, neophodno je dostići određene standarde koji će omogućiti podizanje kvaliteta životne sredine i unaprediti kvalitet života stanovništva. Oblast životne sredine je u stalnom razvoju pa se shodno potrebi pravnog regulisanja ove oblasti obim EU propisa konstantno povećava, što zahteva stalno praćenje razvoja EU zakonodavstva radi usaglašavanja sa domaćim propisima. Istovremeno ovo poglavlje je jedno od najskupljih, najkompleksnijih i najkomplikovanijih za proces pregovora jer direktno utiče na različite sektore privrede i društva.

Intervju pripremili Danijela Božović i Mirko Popović

PODSETNIK

Proces pregovora u Poglavlju 27 (Životna sredina i klimatske promene)

Analitički pregled usklađenosti zakonodavstva Srbije sa pravnom tekvinom EU u Poglavlju 27 (Životna sredina) započeo je ekplanatornim skriningom koji je održan u septembru 2014. Srbija je završila drugu fazu analitičkog pregleda zakonodavstva bilateralnim skriningom u novembru 2014. godine. Očekuje se da Evropska komisija do septembra 2015. godine dostavi Izveštaj o skriningu.

INSTITUCIJE REPUBLIKE SRBIJE KOJE UČESTVUJU U PREGOVARAČKOJ GRUPI 27

Pregovaračka grupa za životnu sredinu - predsednik, zamenik predsednika, sekretar i zamenik sekretara Pregovaračke grupe imenuju se iz reda predstavnika **Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine**.

Članovi Pregovaračke grupe su predstavnici sledećih organa i organizacija: Ministarstva finansija; Ministarstva privrede; Ministarstva rudarstva i energetike; Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture; Ministarstva zdravlja; Ministarstva unutrašnjih poslova; Ministarstva pravde; Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja; Republičkog geodetskog zavoda; Direktorata za civilno vazduhoplovstvo Republike Srbije; Agencije za bezbednost saobraćaja; Republičkog hidrometeorološkog zavoda; Republičkog zavoda za statistiku; Republičkog geodetskog zavoda; Instituta za standardizaciju Srbije; Zavoda za zaštitu prirode Srbije; Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo; Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom i Kancelarije za evropske integracije.

PREDSTAVLJAMO

Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promene

Osnovni ciljevi politike životne sredine EU su **očuvanje prirodnih vrednosti, promocija resursno-efikasne ekonomije i briga o javnom zdravlju**. Politika životne sredine je multisektorska. Politika i zahtevi zaštite životne sredine moraju biti integrirani u kreiranje i sprovođenje svih politika i aktivnosti Unije, prvenstveno u pogledu promovisanja principa održivog razvoja (*Čl. 11 Ugovora o funkcionisanju EU*).

EU posebnu pažnju poklanja pitanju borbe protiv klimatskih promena i za ovu praktično-političku oblast izdvaja se oko 20% budžeta Unije za period od 2014-2020. Novi okvir za klimatsku i energetsku politiku EU do 2030. godine predviđa smanjenje emisije gasova staklene bašte za 40% u odnosu na 1990. Osnovni instrumenti politike borbe protiv klimatskih promena su dekarbonizacija, povećanje upotrebe obnovljivih izvora energije i energetska efikasnost. Dekarbonizacija podrazumeva suštinsku promenu praktično-političke paradigme, odlučno smanjenje korišćenja fosilnih goriva i povećanje energetske nezavisnosti Unije. Dugoročni cilj EU je smanjenje emisije gasova stakle bašte za 80 do 95% do 2050., u odnosu na baznu 1990. godinu. Politika borbe protiv klimatskih promena praćena je i unapređenjem standarda koji se odnose na rad industrije, posebno u sektorima koji predstavljaju značajan izvor zagađenja. Direktiva o velikim ložištima i Direktiva o industrijskim emisijama značajno doprinose smanjenju emisija zagađujućih materija u vazduhu.

U procesu kreiranja politike životne sredine EU uzima u obzir najnovija naučna dostignuća i dostupne podatke, podržava upotrebu najboljih dostupnih tehnologija i uvažava regionalne razlike i specifičnosti različitih regiona.

Osnovna načela politike životne sredine EU su: **predostrožnost, prevencija, suzbijanje zagađenja na samom izvoru i princip „zagađivač plaća“**. Kreiranje politike životne sredine podrazumeva poštovanje osnovnih prava i prava javnosti da u ovom procesu učestvuje. Evropska unija je potpisnica Aarhuske konvencije i primena ove Konvencije je obezbeđena kroz sekundarno zakonodavstvo EU.

Više informacija:

- [Generalni direktorat Evropske komisije za životnu sredinu](#)
- [Generalni direktorat Evropske komisije za klimatske promene](#)
- [Stranica Evropske komisije o životnoj sredini](#)
- [Evropska agencija za životnu sredinu](#)

Foto: Evropska komisija

PODOBLASTI U OKVIRU OVOG POGLAVLJA

Pravne tekovine EU u oblasti životne sredine obuhvataju **horizontalno zakonodavstvo** (procesni aspekti prava životne sredine kroz koje se obezbeđuje pravo na pristup informacijama, učešće javnosti u procesu donošenja odluka, sudska zaštita prava na pristup informacijama i učešće javnosti kao i odgovornost za štetu prema životnoj sredini), **kvalitet vazduha, klimatske promene, upravljanje otpadom, upravljanje vodama, zaštitu prirode i biodiverziteta, kontrolu industrijskog zagađenja i upravljanje rizici-ma, kontrolu hemikalija, genetski modifikovane organizme (GMO), upravljanje bukom, civilnu zaštitu i saradnju sa trećim zemljama**.

Istovremeno, države članice se ne sprečavaju da održavaju i uvode mere koje su mnogo strožije od mera ustanovljenih na nivou Unije sve dok su one kompatibilne sa njenim ukupnim ciljevima i principima jedinstvenog tržišta. Takav pristup u kreiranju i sprovođenju ove politike, kao i njen obim, ali i troškovi usklađivanja, poseban su izazov za državu koja se priprema za članstvo.

Za primenu i sprovođenje pravnih tekovina EU u oblasti životne sredine potrebna su značajna ulaganja, kao i snažna i dobro opremljena administracija na nacionalnom i lokalnom nivou. Države članice moraju da uspostave posebni okvir za finansijsko upravljanje i kontrolu uključujući i reviziju.

Proces EU integracija u oblasti zaštite životne sredine odvijaće se u tri oblasti: harmonizacija propisa, izgradnja administrativnih kapaciteta i kapaciteta institucija u oblasti zaštite životne sredine, kao i obezbeđivanje finansijskih resursa. Samim tim, ovo poglavlje je izuzetno zahtevno u finansijskom i administrativnom smislu, posebno u pogledu dobro opremljene i obučene sudske i upravne strukture.

U FOKUSU

Istraživanje „Stavovi građana prema EU integracijama“: Većina za EU

Većina građana Srbije podržava članstvo Srbije u EU i opšti stavovi prema EU su generalno stabilni, rezultati su najnovijeg ispitivanja javnog mnjenja „Stavovi građana Srbije prema EU integracijama“.

Istraživanje koje je za potrebe Delegacije EU u Srbiji realizovao TNS Medium Galup od 26. marta do 1. aprila 2015. godine pokazalo je da **59 % građana podržava članstvo Srbije u EU, da 34 % ne podržava, a 6 % ne zna**.

Najčešći razlozi koje građani navode su ekonomski prirode – **bolja budućnost, prosperitet (46 %), bolji standard (38 %), bolje šanse za zaposlenje (34 %)**.

Odnos građana prema EU je stabilan: **47 % reklo je da je njihov stav „generalno pozitivan“**. U prethodnom istraživanju, sprove-

59 % građana podržava članstvo Srbije u EU, dok je 34 % protiv

denom u septembru 2014. godine takođe za potrebe Delegacije EU, taj stav je iznelo isti procenat građana, dok u istraživanjima sprovedenim do 2014. godine podrška nije prelazila 35 %.

Ukoliko bi referendum o pristupanju Srbije EU bio održan danas, „za“ bi glasalo **55 % ispitanih**, dok bi „protiv“ bilo **26 %**. Broj građana koji ne bi izašli na referendum sličan je kao u septembru prošle godine. Očekivanja da će život biti bolji, ali i početak pregovora u januaru 2014., podstakli su građane pa bi **73 % njih** izašlo na referendum.

Ispitivanje javnog mnjenja je pokazalo i da **57 % građana** očekuje da će Srbija postati članica EU za oko 10 godina ili ranije, dok se smanjio broj građana koji smatraju da se to nikada neće dogoditi i sada iznosi **14 %** (sa **22 %** u septembru 2014. godine).

Izvor: Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji

Pad protivljenja građana EU daljem širenju Unije, a podrška ista

Prema poslednjem istraživanju Evrobarometra, u odnosu na 2013. godinu, u 2014. je zabeležen blagi pad protivljenja daljem širenju EU, a podrška je ista **37 %**. Iako se protivljenje smanjilo i iznosi **49 %**, ono je i dalje veće od podrške. Najveće protivljenje proširenju Evropske unije je u Nemačkoj i u Francuskoj, dok je u Austriji, Italiji i na Kipru u padu.

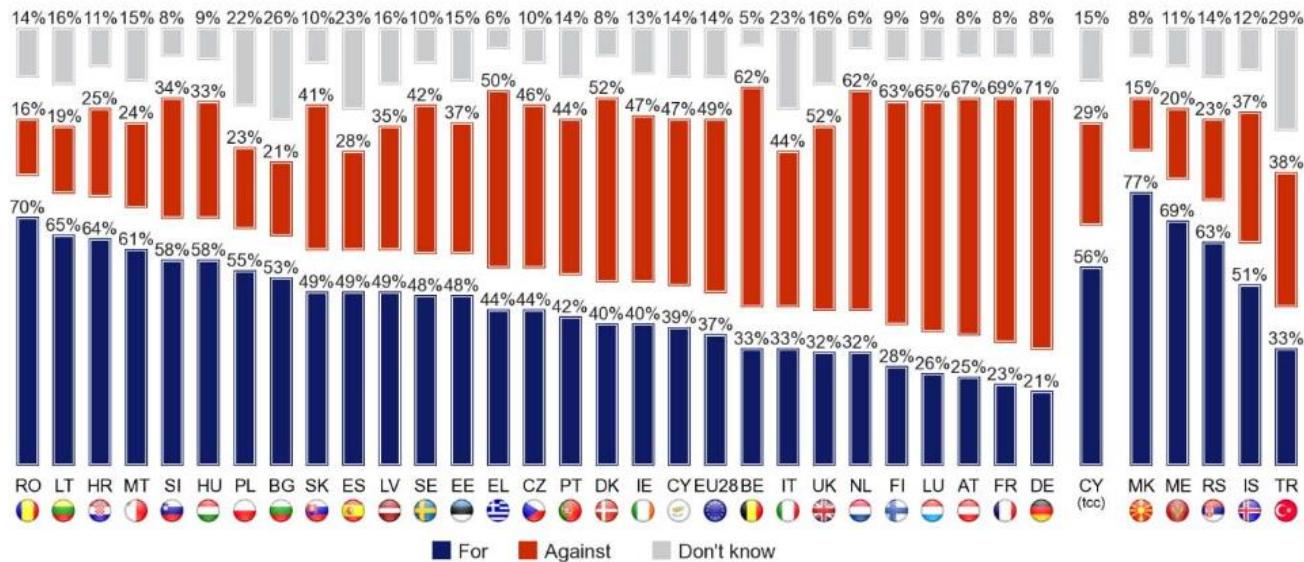

Foto: Evrobarometar

POGLED IZ BRISELA

Sastanak „Prijatelji Srbije“

U Briselu je 18. maja 2015. godine u organizaciji ministara spoljnih poslova Austrije i Italije, održana konferencija "Prijatelji Srbije", uz učešće predsednika Vlade Srbije, Aleksandra Vučića, i prvog potpredsednika Vlade i ministra spoljnih poslova, Ivice Dačića. Svi 28 članici EU je uzeo učešće na sastanku, kao i komesar za susedsku politiku i proširenje, Johanes Han.

Šef austrijske diplomatične službe, Sebastian Kurc, naglasio da je ovo bio ključni trenutak, jer je Srbija pokrenula pregovore pre godinu i po dana, a do sada nije otvoreno nijedno poglavlje. On je naglasio da je Srbija ostvarila značajne i pozitivne reforme i zato su danas ministri EU dali podršku Srbiji da što pre napreduje na tom putu.

Šef italijanske diplomatične službe, Paolo Gentiloni, zahvalio je Aleksandru Vučiću i Vladi Republike Srbije na reformama i napretku ka evropskom putu posebno ukazavši na važnu ulogu Srbije u stabilizaciji prilika na Zapadnom Balkanu. Italijanski ministar spoljnih poslova je naglasio da se prva poglavља moraju otvoriti što pre, a pregovori voditi na brz, pragmatičan i nedogmatski način.

Foto: Misija Republike Srbije pri Evropskoj uniji

Predsednik Vlade Republike Srbije, Aleksandar Vučić, u obraćanju novinarima nakon završetka skupa je naglasio da je ovo bila dobra prilika za to da se Srbija predstavi i da pokaže šta je sve u dosadašnjem procesu uradila.

„Srbija je danas predstavila rezultate ekonomskih reformi. Ima još da se radi u procesu dijaloga sa Prištinom, ali važno je da svima vide široku sliku, da vide Srbiju kao stabljiku u regionu, kao ekonomski i politički stabilnu zemlju“, poručio je predsednik Vlade Republike Srbije.

On je naveo da je od ministara spoljnih poslova EU tražio što skorije otvaranje poglavlja, i izrazio nadu da će Evropska unija znati kako da poštuje rezultate rada građana Srbije.

Izvor: Misija Republike Srbije pri Evropskoj uniji

Budućnost Evrope je u proširenju i produbljenju integracija

EXPERT PANEL DEBATE AND AUDIENCE Q&A INCLUDING:

STEFAN FÜLE	CHRISTOPHE HILLION	DANUTA HÜBNER	EMRAN MIAN	FRASER CAMERON
Former European Commissioner for Enlargement and Neighbourhood Policy	Professor of European Law, Leiden University	Former European Commissioner for Regional Policy (2004-2009), Chair of the Committee on Constitutional Affairs	Director of Social Market Foundation, UK	Director of EU-Russia Centre
VICTOR NEGRESCU	BRANDO BENIFER	CHRISTOFER FJELLNER	URMAS PAET	
MEP (S&D)	MEP (S&D)	MEP (EPP)	MEP (ALDE), Former Estonian FM	

Foto: eu40

Debata na temu „EU u 2025. godini“, održana je u Evropskom parlamentu u Briselu 26. maja 2015. godine. Centralna tema debate bilo je pitanje u kojoj meri će kretanja u evropskoj politici u narednom desetogodišnjem periodu ići u pravcu daljeg proširenja Evropske unije, odnosno produbljivanja evropskih integracija.

U debati su učestovali poslanički predstavnici tri najbrojnije političke grupacije Evropskog parlamenta, Evropske narodne partije, Saveza socijalista i demokrata i Saveza liberala i demokrata za Evropu, bivši komesar za proširenje, Štefan File, kao i zvaničnici država članica EU i zemalja proširenja.

Prethodni Evropski komesar za proširenje, Štefan File, je izrazio bojanac da proevropska politika zemalja proširenja nije dostigla fazu „u kojoj nema povratka na staro“, zbog čega je, kako je naveo, nužno da države članice odluče da li žele stvaranje „elitnog kluba“ ili širenje evropskih vrednosti i standarda izvan okvira sadašnje EU.

Profesor evropskog prava na Univerzitetu u Lejdenu Kristof Hlion je naglasio da kredibilnost politike proširenja, kao najuspešnije politike EU, zavisi od sposobnosti država članica da povrate veru sopstvenih građana u projekat ujedinjene Evrope.

Organizator događaja je „EU40“, mreža koja okuplja poslaničke Evropskog parlamenta mlađe od 40 godina iz svih političkih grupacija.

Izvor: eu40

Beogradska otvorena škola

Centar za evropske integracije

Masarićeva 5/16, 11000 Beograd

T +381 11 30 61 372 F +381 11 36 13 112

E eupregovori@bos.rs i cei@bos.rs

W eupregovori.bos.rs i www.bos.rs

facebook.com/bos.cei
 twitter.com/CEI_BOS

Ukoliko želite da redovno dobijate bilten „**Progovori o pregovorima**“ prijavite se [OVDE](#).

Stalo nam je do Vašeg mišljenja i povratne informacije – molimo Vas da nas kontaktirate odgovorom na mejl eupregovori@bos.rs i pošljete nam sugestije o tome kako možemo da poboljšamo ovaj bilten. Takođe, ukoliko smatrate da bilten nije relevantan za Vaš delokrug rada ili ako niste zainteresovani da ga primate ubuduće možete nam to javiti odgovorom na ovu [poruku](#).

Ukoliko želite da primate informacije o specifičnim poglavljima u okviru procesa pregovara Srbije sa EU popunite **Upitnik**, koji se nalazi na sledećem [LINKU](#).

Da podržite Deklaraciju o zajedničkoj platformi civilnog društva za praćenje procesa pregovora o pristupanju Srbije EU dovoljno je da pošljete mejl na adresu eupregovori@bos.rs u kome izražavate vašu spremnost da pristupite Deklaraciji, uz navođenje punog imena Vaše organizacije/koalicije/mreže.

PREPORUČUJEMO

- Vodič kroz Poglavlje 31 prepristupnih pregovora Srbije sa Evropskom unijom koji je pripremio [Centar za međunarodne i bezbednosne poslove \(International and Security Affairs Centre - ISAC\)](#);
- Studija „Balkanski barometar“ koji predstavlja mehanizam za praćenje ciljeva u okviru Strategije za jugoistočnu Evropu 2020 (SEE 2020);
- U posebnom Izveštaju, koju je priredio [Centar za studije evropskih politika \(Centre for European Policy Studies\)](#) izneti su početni zaključci o sadržaju nedavno objavljenog ambicioznog i inovativnog paketa dokumenata Evropske komisije o boljem zakonodavstvu (*Better Regulation*) kojim nastoji oblikovati način pripreme, praćenja i procene politika Evropske unije u narednim godinama;
- Publikacija o programu „*Erasmus za preduzetnike*“ - Erasmus za mlade preduzetnike je program prekogranične razmene čiji je cilj da se pomogne novim preduzetnicima u sticanju znanja za pokretanje i rast poslovanja, tako da da zajednički radi sa iskusnim preduzetnikom u drugoj zemlji i to u trajanju od jednog do šest meseci;
- Evrostat je u publikaciji pod nazivom „*Kvalitet života u Evropi u 2015*“ (*Quality of life in Europe 2015*) objavio niz zanimljivih indikatora koji govore koliko su Evropljani zadovoljni kvalitetom svojih života.